गुणैःज्येष्ठोऽतएव ममप्रियः यतस्त्वयेत्यन्वयः ॥ ४०॥ पुष्ययोगेन चंद्रस्यपुष्ययोगोपलक्षितकाले अधिकरणस्य करणत्वविवक्षयातृतीया ॥ प्रकृत्या स्वभावेन ॥ कामतः प्रकामं अत्यर्थमितियावत् ॥ ४१ ॥ गुणवतिसत्यपि स्नेहात्तु स्नेहादेव विनीतएवसन् भूयोधिकंविनयमास्थाय ॥ ४२ ॥ कामजानि स्त्रीद्यूतमृगयामधुसेवनादीनि ॥ क्रोधजानि वाक्पारुष्योयदंडत्वार्थदूषणानि व्यसनानि त्यजेथाः ॥ तत्रार्थदूषणं पित्रादिसंचितार्थस्यनाशनं ॥ परोक्षया चारमुखतःपरोक्षानुभवसिद्धयावृत्त्या स्वपरराष्ट्रव

उत्पन्नस्त्वंगुणज्येष्ठोममरामात्मजःप्रियः ॥ त्वयायतःप्रजाश्चेमाःस्वगुणैरनुरंजिताः ॥ ४० ॥ तस्मात्त्वंपुष्ययोगेनयौवराज्यमवाप्नुहि॥कामतस्त्वंप्रकृत्यैवनिर्णीतोगुणवानिति॥ ४१ ॥गुणवत्यपितुस्नेहात्पुत्रवक्ष्यामितेहितं॥ भूयोविनयमास्थायभवनित्यंजितेंद्रियः॥ ४२॥कामक्रोधसमुत्थानित्यजस्वव्यसनानिच॥परोक्षयावर्तमानोवृत्त्याप्रत्यक्षयातथा॥ ४३॥अमात्यप्रभृतीःसर्वाःप्रजाश्चैवानुरंजय॥कोष्ठागारायुधागारैःकृत्वासन्निचयान्बहून्॥ ४४ ॥ इष्टानुरक्तप्रकृतिर्यःपालयतिमेदिनीं ॥ तस्यनंदंतिमित्राणिलब्ध्वामृतमिवामराः॥ ४५॥ तस्मात्पुत्रत्वमात्मानंनियम्यैवंसमाचर॥ तच्छ्रुत्वासुहृदस्तस्यरामस्यप्रियकारिणः॥ ४६॥त्वरिताःशीघ्रमागत्यकौसल्यायैन्यवेदयन्॥ साहिरण्यंचगाश्चैवरत्नानिविविधानिच॥ ४७॥ व्यादिदेशप्रियाख्येभ्यःकौसल्याप्रमदोत्तमा॥ अथाभिवाद्यराजानंरथमारुह्यराघवः॥ ययौस्वंद्युतिमद्वेश्मजनौघैःप्रतिपूजितः॥ ४८॥ तांतविचारेण प्रत्यक्षया सदासभायांस्थित्वा स्वप्रत्यक्षयावृत्त्या प्रजान्यायादिविचारेण युक्तोभव ॥४३॥ तेनामात्यप्रभृतीरमात्यसेनापतिपुरराष्ट्रादिरक्षकपौरजानपदसर्वप्रजाअनुरंजयच ॥ अयुतनियुतादिसंख्यखर्वादिपरिच्छिन्नधान्यग्राहीणि कोष्ठरूपाण्यगाराणि ॥ आयुधागाराणि शस्त्रगृहाणि तैःसह॥ सम्यक्निचीयंतेऽस्मिन्निति सन्निचयारत्नहेमाभरणरजतवस्त्रादिकोशगृहाणि बहूनि विपुलानि कृत्वा संपूर्य प्रजाअनुरंजयेतिपूर्वेणान्वयः ॥ ४४ ॥ इष्टाः स्वस्यअनुरक्ताः स्वस्मिन्प्रकृतयः प्रजायस्य ॥ तस्यमित्राणि अमृतंलब्ध्वाऽमराइव तंलब्ध्वानंदंति ॥ ४५॥ तत् अभिषेकप्रयोजनं पित्र्युपदेशं॥ ४६ ॥ ॥ ४७ ॥ प्रियाख्येभ्यः रामाभिषेकरूपप्रियवक्तृभ्यः ॥ ४८ ॥